

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 8 december 2022

Saken

Omställningsstudiestöd, fråga om
ålder och utbildning

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden beslutar att den sökta utbildningen får anses pågå under kortare tid än 80 veckor. CSN får pröva om förutsättningarna för att bevilja omställningsstudiestöd i övrigt är uppfyllda.

Överklagandenämndens beslut får enligt 47 § andra stycket i lagen om omställningsstudiestöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om omställningsstudiestöd för studier till installationselektriker vid komvux i Skövde under tiden den 16 januari 2023 – den 15 januari 2024. NN bifogade en studieplan.

CSN beslutade därefter att avslå ansökan med följande motivering. NN kan inte få omställningsstudiestöd för studier till installationselektriker vid komvux i Skövde, eftersom utbildningen är längre än motsvarande 80 veckors heltidsstudier. För sökanden som är under 40 år får inte omställningsstudiestöd lämnas för utbildningar som har en utbildningslängd som motsvarar mer än 80 veckors heltidsstudier.

NN överklagade beslutet och anförde bland annat följande. Utbildningens faktiska längd är 58 veckor. Han har sedan tidigare skickat in dokument angående programmets längd där det står att utbildningen skulle vara cirka 64 veckor men med det bifogade dokumentet ser man att utbildningen är kortare. – NN bifogade en utbetalningsplan från Nercia utbildning.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet. CSN bifogade även ett yttrande och anförde bland annat följande. I överklagandet anger NN att utbildningen är en elektrikerutbildning som är 58 veckor lång. NN bifogar en

utbildningsplan från skolan som visar att han ska läsa 1 650 komvuxpoäng under perioden 16 januari 2023 till den 1 mars 2024. Utbildningen installationselektriker på komvux Skövde omfattar 1 650 komvuxpoäng. Vilket motsvarar 82 heltidsveckors studier. Utbildningen ger därmed inte rätt till omställningsstudiestöd för den som är under 40 år. NN är nu 29 år vilket innebär att han inte kan få omställningsstudiestöd för att läsa en utbildning som motsvarar mer än 80 veckor.

NN har fått möjlighet att inkomma med synpunkter på CSN:s yttrande men han har inte hörts av.

CSN inkom, genom dess rättsavdelning, på nämndens begäran, med ett tilläggsyttrande. Av tilläggsyttrandet framgår att CSN anser att överklagandet bör bifallas. Vidare framgår bland annat följande. En utbildning, som enligt en kurs- eller utbildningsplan omfattar mer än 80 veckors studier på heltid eller motsvarande, ger inte rätt till omställningsstudiestöd för studerande under 40 år. Bedömningen av en utbildnings längd ska göras med utgångspunkt i den sökta utbildningen som sådan. Bedömningen ska, enligt CSN:s uppfattning, inte göras på individnivå. Enligt 2 kap. 2 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning beräknas 20 verksamhetspoäng för en veckas heltidsstudier inom kommunal vuxenutbildning. Det poängantal som NNs studier omfattar skulle enligt denna beräkning motsvara 82 heltidsveckor. Den aktuella skolan har emellertid valt att hålla ett högre tempo på utbildningen. NNs utbildning pågår enligt skolans hemsida i cirka 64 veckor, och enligt senare uppgifter från NN, i enbart 58 veckor. Tidsangivelsen är generell och gäller samtliga studerande på utbildningen. Den i förhållande till poängantalet korta tiden beror inte på att vissa studerande får tillgodoräkna sig tidigare studier eller erfarenheter eller på att vissa studerande endast läser delar av ett längre utbildningspaket. Den kortare utbildningstiden är generell för alla studerande vid utbildningen och beror på att studierna bedrivs i ett högre tempo än heltid. Eftersom utbildningen således pågår i enbart cirka 60 veckor trots antalet verksamhetspoäng, anser CSN att det saknas anledning att frångå skolans uppgift om utbildningens längd. NNs utbildning pågår kortare tid än 80 veckor.

NN har fått ta del av CSN:s tilläggsyttrande.

Författningsbestämmelser

Av 14 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd framgår att omställningsstudiestöd får lämnas för en utbildning som motsvarar minst en veckas och som mest 80 veckors studier på heltid. Från och med det kalenderår då den studerande fyller 40 år får omställningsstudiestöd lämnas för en utbildning som är längre än 80 veckor på heltid eller motsvarande antal veckor på deltid.

Av 2 kap. 2 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning framgår följande. Inom kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna beräknas 20 verksamhetspoäng för en veckas heltidsstudier eller för validering av kunskaper av motsvarande omfattning.

Överklagandenämndens bedömning

Överklagandenämnden konstaterar inledningsvis att NN är yngre än 40 år och att han således har rätt till omställningsstudiestöd för en utbildning som motsvarar som mest 80 veckors heltidsstudier.

Av förarbetena till den aktuella bestämmelsen i lagen om omställningsstudiestöd (prop. 2021/22:176 s. 195–196) framgår bland annat följande.

”För att undvika uppskjutna eller förlängda studier finns det behov att sätta en gräns för hur långa utbildningar får vara för att ge möjlighet till omställningsstudiestöd. Utan en sådan gräns finns det risk för att personer skulle välja att skjuta upp studierna till den tidpunkt då man kan få omställningsstudiestöd för en del av utbildningen. Det kan i sin tur leda till ett försenat kompetenstillskott på arbetsmarknaden. Regeringen bedömer att omställningsstudiestödet är mycket förmånligt och kommer att kunna användas i stor utsträckning av de som behöver ställa om i yrkeslivet, oavsett 40-årsgränsen för längre utbildningar. Det är därför inte motiverat att tillåta längre utbildningar för yngre studerande, oavsett skäl.”

Den utbildning som NN sökt omställningsstudiestöd för har en studieomfattning om 1 650 verksamhetspoäng vilket normalt motsvarar 82 veckors heltidsstudier. I ärendet har dock framkommit att skolan valt att hålla ett högre tempo på utbildningen för samtliga studenter på utbildningen och att den därför pågår under cirka 64 veckor.

Överklagandenämnden bedömer, i likhet med vad CSN numera anför, att utbildningen, som enligt uppgifter från utbildningsanordnaren pågår i enbart cirka 64 veckor får anses vara kortare än 80 veckor. Omställningsstudiestöd kan därför lämnas för den aktuella utbildningen även om NN är yngre än 40 år. CSN får pröva om förutsättningarna för att bevilja omställningsstudiestöd i övrigt är uppfyllda.

Robert Dalman

Christine Iversen

Beslutet har fattats av: Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Colin Andersson, Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Jessica Levin och Helena Söderberg

Föredragande: Christine Iversen

Kopia till:

CSN och CSN:s rättsavdelning

Utbildningsdepartementet